Aan de raad van de gemeente Lingewaard

Onderwerp	Vaststellen economisch beleidsplan
Portefeuillehouder	N.T.P. Hubers
Zaaknummer collegevoorstel	ZS-337734

Beslispunten:

Het economisch beleidsplan vast te stellen.

Samenvatting

De gemeenteraad van Lingewaard heeft bij de start van de coalitieperiode in het College Uitvoering Programma (CUP), coalitieperiode 2018-2022, enkele beleidsonderwerpen aangewezen waarbij de raad aan de voorkant van nieuw beleid kaders wil stellen. Het economische beleidsplan is een van deze onderwerpen. Kaders voor dit nieuwe plan zijn door de raad meegegeven via een startnotitie. Deze startnotitie is tijdens een raadinformatieavond besproken.

Er zijn daarnaast grote maatschappelijke veranderingen zoals de energietransitie en klimaatopgaven, de opkomst van de circulaire economie en de toename van internetverkopen die vragen om nieuw beleid. Ook de corona pandemie kan gevolgen hebben voor de Lingewaardse economie. Om daar effectieve antwoorden op te hebben is nieuw beleid nodig. De focus ligt bij een zestal thema's. Deze thema's worden beschreven en uitgewerkt. Het beleidsplan is via een participatief proces met ondernemers (verenigingen), raadsleden, collegeleden en ambtenaren tot stand gekomen.

Inleiding

De gemeenteraad van Lingewaard heeft bij de start van de coalitieperiode in het College Uitvoering Programma (CUP), coalitieperiode 2018-2022 enkele beleidsonderwerpen aangewezen waarbij de raad aan de voorkant van nieuw beleid kaders wil stellen. Het economische beleidsplan is een van deze onderwerpen. Kaders voor dit nieuwe plan zijn door de raad meegegeven via een startnotitie. Deze startnotitie is tijdens een raadinformatieavond besproken. De startnotitie schetst de aanleiding voor een nieuw plan en het doel van de nota en schetst op welke wijze deze tot stand komt. De focus van het economische beleidsplan ligt op het beleidsveld economie. Andere beleidsonderwerpen zijn echter integraal en in onderlinge samenhang meegenomen.

Het beleidsplan is in een aantal stappen participatief tot stand gekomen. Allereerst is een kick-off bijeenkomst gehouden, waarin de startnotitie is vastgesteld en is een basisanalyse gemaakt van de huidige economische situatie. Tijdens een eerste participatieve ronde zijn accenten en thema's bepaald via werk sessies met college, raad en ondernemers. Daarna heeft een gerichte verdieping plaatsgevonden van prioritaire thema's. Tenslotte is er een tweede participatieronde geweest waarin beleidskeuzes zijn gemaakt en acties zijn benoemd.

De volgende zes kernopgaven voor de Lingewaardse economie zijn benoemd: de centra, het buitengebied, bedrijventerreinen, arbeidsmarkt en onderwijs, gemeentelijke dienstverlening en (regionale/lokale) samenwerking. Deze kernopgaven zijn verder uitgewerkt.

Wettelijk kader of beleidskader

Er is geen wettelijk kader voor een economisch beleidsplan. Wel is er provinciaal en regionaal beleid, zoals de Provinciale Omgevingsverordening en het Regionaal Programma Werklocaties, die de lokale speelruimte bepalen voor bijvoorbeeld het ontwikkelen van een regionaal bedrijventerrein.

Wat willen we bereiken (beoogd effect)

Het doel van het beleidsplan is het versterken van de lokale economie. Dit door het creëren van een levendige en duurzame economie, die bijdraagt aan werkgelegenheid, prettig ondernemen, werken, wonen en recreëren voor ondernemers en inwoners van de gemeente Lingewaard als ook voor bezoekers. Dit bereiken wij door gezamenlijk te investeren in een verbeterd ondernemers- en vestigingsklimaat, (regionale) samenwerking en duurzaam ondernemerschap. Samen met Lingewaardse bedrijfsleven werken wij aan een toekomstbestendige economie.

Argumenten en alternatieven

Algemeen

De gemeente Lingewaard heeft een goed economisch profiel en is gunstig gelegen tussen Arnhem en Nijmegen. Er zijn relatief veel bedrijven binnen onze gemeentegrens die werkgelegenheid bieden en daardoor ook voor onze inwoners van belang zijn. De coronacrisis heeft omgekeerd aangetoond, dat de economie kwetsbaar is. Om economisch goed te kunnen (blijven) functioneren, is het belangrijk om met elkaar naar de toekomst te kijken. Met dit beleidsplan wordt een leidraad geboden voor overheid en ondernemers om koers te houden binnen deze dynamiek.

1.1 *Het beleidsplan maakt duidelijk wat onze ambities zijn op economisch gebied tot 2030.*
Het gaat economisch goed in Lingewaard; er is veel werkgelegenheid, er is vraag naar bedrijfsgrond en er zijn tekorten aan arbeidskrachten in diverse sectoren. Vanwege de gevolgen van o.a. de coronacrisis zijn er echter nog steeds inspanningen nodig om op het gewenste peil te blijven. Daarvoor is een richting nodig en zijn kaders van belang.

1.2*. Het economisch beleidsplan is tot stand gekomen met input van de gemeenteraad.*
Tijdens de raadsoriëntatie avonden van 17 maart en 2 september 2021 hebben gedachtewisselingen plaatsgevonden met de gemeenteraad over het opstellen van het geactualiseerd economisch beleid. Tijdens deze gedachtewisselingen heeft de gemeenteraad, naast inhoudelijke input, uitgangspunten en ideeën meegegeven die zijn gehanteerd bij opstellen van het beleidsplan.

1.3 Een vertegenwoordiging van de economische sector is participatief betrokken geweest bij de totstandkoming van het beleidsplan en herkent de analyse en steunt het plan.
Het georganiseerde bedrijfsleven is deelgenoot geweest van het proces om tot het beleidsplan te komen. Het beleid is participatief tot stand gekomen. Er zijn aan het begin van het proces interviews gehouden met ondernemers (9 experts uit uiteenlopende sectoren), er zijn daarnaast sessies geweest met ondernemers en met ambtenaren over de meest relevante onderwerpen. Het instrument ‘’mentimeter’’ is ingezet om voorkeuren te peilen. Het conceptbeleidsplan is aan ondernemersverenigingen ter beoordeling voorgelegd. Zij hebben aangegeven zich te kunnen vinden in het voorliggende concept economisch beleidsplan.

1.4 Het beleid is integraal afgewogen tegen andere beleidsvelden.
Het economisch beleid staat niet op zichzelf. Er zijn raakvlakken met andere beleidsvelden zoals de omgevingsvisie, het mobiliteitsbeleid, de visies NEXTgarden, de Regionale Energie Strategie, de nota Wonen, het beleid voor huisvesting van arbeidsmigranten, sociaal beleid en beleid voor toerisme en recreatie. Waar van toepassing wordt verwezen naar deze beleidsdocumenten. Verder is rekening gehouden met het strategische kader voor het middengebied.

1.5 Met dit nieuwe beleid kan de gemeente pro actief inspelen op de (regionale) kansen en acties en wordt verder invulling gegeven aan actiepunten uit het college uitvoeringsprogramma.
Via het beleid is gekeken naar het actueel economisch functioneren van Lingewaard. Momenteel heeft Lingewaard te maken met krapte op de arbeidsmarkt. Lingewaard kent een relatief omvangrijke uitgaande pendel wat betreft werkgelegenheid. Groot- en detailhandel, zorg, industrie en overige diensten zijn goed voor 70% van de banen in Lingewaard. De winkelgebieden zijn en blijven belangrijk voor de leefbaarheid en het ondernemersklimaat.

1.6 *Het nieuwe beleid zorgt niet voor grote wijzigingen*
In het nieuwe economische beleidsplan zien wij accentverschuivingen ten opzichte van het economisch beleidsplan 2016. Ook in dat plan wilden wij een woon-werkgemeente zijn. In het oude plan kregen de bedrijventerreinen en de centrumgebieden ook al veel aandacht. In het oude plan stonden 3 sectorale speerpunten benoemd: glastuinbouw, toerisme en recreatie, en logistiek. In het nieuwe plan zijn deze sectoren integraal meegenomen.

Van een lokale aanpak zien wij meer nadruk naar een regionale aanpak. Voor (vraag en aanbod, kwaliteit en verduurzaming) weklocaties was dit al zo. Ook bij onderwerpen als verduurzaming, aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt wordt de regio steeds belangrijker. Sommige opgaven zullen primair lokaal opgepakt moeten worden. Bij andere opgaven verschuift het accent van een lokale naar een bovenlokale (met Overbetuwe) en regionale aanpak (Groene Metropoolregio).

Kanttekeningen
1.1 *Er bestaat een financiële uitdaging om economische activiteiten van de grond te krijgen*.
De middelen voor economische stimulering zijn beperkt. Het is bedoeling om naast het plan dit jaar een 2-jarig uitvoeringsprogramma op te stellen/te actualiseren, waarin de benodigde middelen worden meegenomen. In het nog op te stellen uitvoeringsprogramma zal bekeken worden of extra middelen nodig zijn of niet. Indien dit het geval is zal e.e.a. nader onderbouwd worden.

In 2022 wordt op basis van het beleidsplan een uitvoeringsplan opgesteld voor een periode van 2 jaar. Activiteiten zullen benoemd worden met benodigde budgetten. Wij denken dat budget nodig is voor de revitalisering van bedrijventerreinen, het realiseren van compacte en comfortabele centra c.q. ondersteunen van centrummanagement en stimuleren van de economie, het verbeteren van de dienstverlening aan ondernemers, als ook het bevorderen van het organiserend vermogen van het bedrijfsleven. De scope van deze onderwerpen gaat verder dan alleen economie. De inzet van middelen heeft een aanjaagfunctie.

1.2 De effecten van de corona crisis zijn minder heftig dan oorspronkelijk verwacht voor de leegstand
De structurele effecten van de coronacrisis zijn nog niet bekend. Tijdens de coronacrisis voorspelde het Plan Bureau voor de Leefomgeving voor sommige kernen een leegstandpercentage van 40%. De klappen op dit gebied lijken mee te vallen en vooral de grote steden te treffen en niet in kernen als die van Lingewaard. Vooralsnog is de impact onbekend. De leegstand kan nog steeds oplopen, met wellicht grote gevolgen.

1.3 Dienstverlening moet in de cultuur en structuur van de organisatie gaan zitten.
Qua dienstverlening aan ondernemers zijn er zichtbare vorderingen gemaakt de afgelopen jaren. Vanuit team EZ is hier hard aan gewerkt. Om hoger op de ranglijst van de MKB vriendelijkste gemeente te komen moet ook de dienstverlening van de gemeente voor ondernemers in brede zin verbeterd worden.

Wat mag het kosten? (Budget)
Er zijn vooralsnog beperkte financiële gevolgen. Het uitvoeringsprogramma wordt zoveel mogelijk binnen bestaande budgetten (o.a. het reguliere budget voor economische stimulering) en waar mogelijk met cofinanciering gerealiseerd. Voor de uitvoering van maatregelen, die in het uitvoeringsprogramma opgenomen worden zal per maatregel een financiële afweging gemaakt worden via de gemeentelijke begroting, indien bestaand budget ontoereikend is.

Communicatie en participatie

Na vaststelling wordt het economisch beleidsplan op de gebruikelijke manier gepubliceerd worden. Het beleid wordt bekend gemaakt via het **Elektronisch Gemeenteblad (www.officielebekendmakingen.nl).**

Gedurende het proces om tot dit beleidsplan te komen is gesproken met vertegenwoordigers van verschillende sectoren. Na vaststelling van het beleidsplan zullen we deze delen via de website en onder de aandacht brengen bij de(economische) organisaties waarmee we in contact staan. Bureau STEC heeft diverse stappen gezet om tot een gedragen beleidsplan te komen. Dit traject bestond uit de volgende stappen en activiteiten:

.

1. ***Kick-off en economische foto (basisanalyse) Lingewaard***

- Eerste participatieronde: het bepalen van accenten en agenderen van thema's: oriënterende gesprekken met 9 ondernemers uit diverse sectoren (maart 2021): makelaar, personeelsdiensten, maakindustrie, centrummanagement, bedrijvenvereniging, tuinbouw, etc.
- Oriënterende sessie met het college (9 maart 2021)
- Raad Oriëntatie Avond (17 maart 2021): startnotitie
- Brede bijeenkomst met ondernemers 1 (14 april 2021)

2. ***Gerichte verdieping van prioritaire thema's***
    - Brede ambtelijke bijeenkomst over meest relevante onderwerpen (1 april 2021)

3. **Tweede participatieronde: beleidskeuzes en acties**
   Sessie met het college (13 juli 2021)

- Brede bijeenkomst met ondernemers 2 (15 september 2021
- Raad Oriëntatie Avond (2 september 2021)

4. **Economisch beleidsplan Lingewaard met uitvoeringsagenda**
   Ambtelijke toetsing
   Toetsing bij voorzitters ondernemersverenigingen
   Presentatie in het college.

Het besluit wordt via sociale media en de gemeentelijke website gecommuniceerd en onder de aandacht gebracht worden bij de (economische) organisaties waarmee wij in contact staan en gepubliceerd worden in het gemeentenieuws. Intern zal via vlindernet gecommuniceerd worden. In de terugkoppeling/communicatie over het plan kan uitgebreider aandacht besteed worden in de nieuwsbrief voor ondernemers.

Duurzaamheid

Werken aan een duurzame toekomst is een van de belangrijkste opgaven voor de komende jaren. Daarom is duurzaamheid in alles een uitgangspunt. Het werken aan een duurzame economie is daar een integraal onderdeel van. Zo zal de realisatie van een duurzaam nieuw bedrijventerrein (Agropark III) een belangrijk speerpunt zijn met aandachtspunten als duurzame gebouwen, ledverlichting, oplaadpalen, zon op het dak en uitrol van het warmtenet.

Wat gaan we daarvoor doen (voortgang)

Het uitvoeringplan wordt elke 2 jaar geëvalueerd en geactualiseerd. Meteen zal bekeken of en wanneer er bijstellingen nodig zijn.

Bijlagen

1. Startnotitie economisch beleidsplan, maart 2021. Gemeente Lingewaard
2. Concept Raadsbesluit Vaststellen economisch beleidsplan Lingewaard
3. Verslagen en interviews STEC.

4. Economisch beleidsplan

Bemmel, 5 april 2022.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,

De secretaris, de burgemeester,

drs. I.P. van der Valk dr. P.T.A.M. Kalfs